

Els serveis
centrals:
destaquem...

Projectes

Revisió del programa marc de drogodependències

Decret d'integració del personal sanitari

Pla pilot de prevenció de sobredosi

Projecte de tractament farmacològic com a coadyuvant en els agressors sexuals

Directori
pàgina 10

Dades
pàgina 12

Revisió del Programa Marc de Drogodependències

La darrera actualització del Programa Marc de Drogodependències fou l'any 2003, i des de llavors, el perfil de consumidor de substàncies psicoactives ha canviat, així com els tipus de substàncies i les formes de consum. Alhora, els nous avenços en el tractament de les drogodependències, especialment des de la perspectiva de la reducció de danys i la prevenció comunitària, fan considerar necessari millorar els processos i els continguts recollits a l'actual Programa Marc: processos de derivació, aplicació dels criteris d'inclusió i exclusió, funcions dels diferents professionals implicats, utilització dels instruments de detecció del consum, continguts dels programes, etc.

(continua)

És tasca de la Secretaria de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Tractament actualitzar, homogeneïtzar, implantar i avaluar la intervenció en drogodependències a les diferents unitats i centres penitenciaris de Catalunya, sobretot en el moment actual, pels canvis estructurals que s'han donat en el nostre mapa penitenciari, amb l'obertura de nous centres i els nous sistemes de classificació interior, que contemplen l'existència d'una àrea de tractament de les conductes addictives. Per això, la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat està impulsant un seguit de projectes estratègics de caràcter transversal (RisCanvi, Disseny curricular únic, avaluació dels processos de rehabilitació, etc) que els quals s'hi encabeix el tractament de les drogodependències.

Per tot això, s'ha endegat una tasca de revisió de les intervencions que s'estan realitzant als centres penitenciaris en matèria de drogodependències, recollint les propostes d'intervenció i opinions dels equips i dels agents implicats.

Durant el que resta d'any, es farà una revisió bibliogràfica de les darreres actualitzacions en matèria de drogodependències, per poder replantejar el programa marc en base a les noves necessitats. El document de treball resultant es presentarà als subdirectors/es de tractament i als equips dels centres, Serveis Socials d'Execució Penal i Serveis Socials d'Assistència Penitenciària, per tal que aportin els suggeriments i les esmenes que considerin oportuns, per finalitzar amb la redacció final del Programa Marc de Drogodependències.

Integració del personal sanitari de Serveis penitenciaris i justícia Juvenil com a personal estatutari de l'Institut Català de la Salut

El 2 de setembre passat es va publicar al DOGC el Decret 113/2010, de 31 d'agost, pel qual es regula el procediment d'integració en la condició de personal estatutari de l'Institut Català de la Salut del personal sanitari del Departament de Justícia adscrit als serveis sanitaris penitenciaris i de Justícia Juvenil. (<http://www.gencat.cat/diari/5706/10210039.htm>)

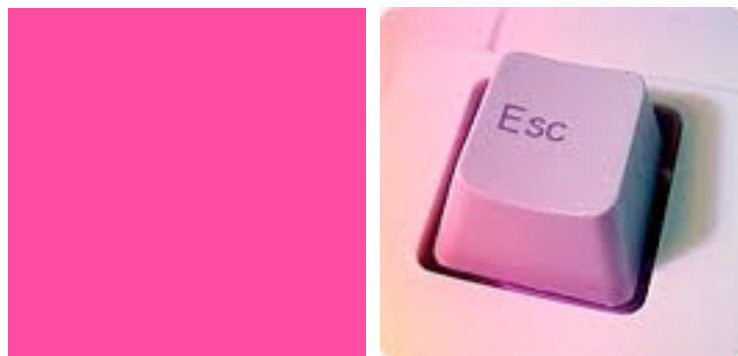
L'exercici de l'opció d'integració s'ha de fer amb caràcter individual, en el termini d'un mes, a partir de l'endemà de la publicació al DOGC de la convocatòria d'integració de la Direcció Gerència de l'Institut Català de la Salut, que s'ha de dur a terme en el termini màxim de tres mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquest Decret. El personal que no exerceixi l'opció voluntària d'integració i el que no adquireixi la condició de personal estatutari s'adscriurà orgànicament a l'Institut Català de la Salut i mantindrà el règim jurídic de vinculació originari establert amb l'Administració de la Generalitat, amb els drets que els corresponguin.

Pla pilot de prevenció de sobredosi

La Subdirecció General de Drogodependències del Departament de Salut ha posat en marxa el Pla Pilot de Prevenció de Sobredosis per Opiacis i Psicoestimulants amb l'objectiu de disminuir el nombre de morts per intoxicació aguda associada a aquest consum (sobredosi amb resultat de mort) i reduir el número de sobredosi, a les següents zones pilot de Catalunya: Barcelona ciutat, les comarques del Baix Camp, el Maresme, Osona, part del Vallès Occidental (Terrassa, Sant Cugat i Rubí) i Lleida ciutat.

En la planificació d'objectius específics, la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat del Departament de Justícia queda vinculada en els següents aspectes:

- Garantir que els centres penitenciaris (ordinaris i oberts) que corresponen a les zones esmentades disposin de protocols específics per prevenir i/o tractar les sobredosi.
- Dissenyar una oferta formativa per als professionals de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències i per als penitenciaris sobre la identificació, la prevenció i el tractament de les sobredosi.

- Elaborar una estratègia d'implicació dels propis consumidors de drogues i les seves persones més properes (familiars, amics...) en actuacions de prevenció, identificació i el tractament de les sobredosi.

Per aconseguir aquests objectius, la Subdirecció General de Drogodependències ha elaborat un *Protocol sobre prevenció de sobredosi per a centres penitenciaris*, el qual cada centre penitenciar haurà d'adaptar a la seva dinàmica de funcionament interna.

Per tal d'implantar aquest Pla Pilot als nostres centres penitenciaris, la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat ha seleccionat determinats centres penitenciaris, per les seves característiques i ubicacions

(continua)

estratègiques, per iniciar la pràctica del Protocol. Aquests centres són Brians 1, Quatre Camins i la Secció Oberta de Dones. Una vegada avaluats els resultats i exercides les correccions oportunes, es generalitzarà la seva aplicació a la resta de centres penitenciaris.

Cada centre penitenciarí haurà de designar un responsable de projecte i un responsable clínic (sanitari), figures que poden coincidir o no en la mateixa persona. A banda, hi haurà un grup de professionals que seran formats inicialment per a ser formadors de la resta de destinataris implicats. Aquest grup hauria de estar, en la seva major part, compost per professionals adscrits a programes de drogodependències i dels següents col·lectius: personal de rehabilitació (psicòlegs, educadors i treballadors socials), personal sanitari (metges i DUIs) i personal d'interior (caps d'unitat).

Aquest grup de professionals formadors seran els encarregats de dur a terme les accions generals i específiques a la resta de professionals seleccionats, als interns, a les famílies dels interns amb antecedents de consum i a les entitats col·laboradores. Aquestes accions persegueixen dos objectius:

- a) Formar i entrenar als agents implicats per PREVENIR una sobredosi.
- b) Formar i entrenar als agents implicats per ACTUAR davant una sobredosi o una urgència vital.

Pel que fa als interns, es diferencien dues accions, segons el perfil de la població destinatària:

- a) **Acció general:** tots els interns dels centres seleccionats seran formats de manera general respecte el risc de patir una sobredosi i seran entrenats en elements bàsics de suport vital.
- b) **Acció específica:** els interns amb antecedents de consum d'opiacis i/o psicoestimulants rebran, a més, formació i entrenament específics per identificar i actuar davant una sobredosi.

Projecte de tractament farmacològic com a coadjuvant de la intervenció en delictes sexuals

Des de la Secció de Tractament de la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat s'ha detectat en un primer cribratge 186 casos d'interns que compleixen condemna per delictes relacionats amb la violència sexual, per tal que els equips multidisciplinaris de referència dels centres valorin la idoneïtat de participar en el *Programa tractament farmacològic com a coadjuvant de la intervenció en delictes sexuals*.

Aquest cribratge compta amb els següents criteris:

1.- Interns que en algun moment han estat avaluats (mitjançant les fitxes de tractament o a través dels protocols de les escales RisCanvi) com a risc alt o extrem. Aquesta mesura de detecció de casos de risc alt (tot i que en ocasions les avaluacions són antigues) permet visualitzar a aquests interns d'alt risc per tal de valorar si s'acompleixen els criteris per ser inclosos o no al programa.

2.- Interns que no havent estat avaluats de risc alt i/o extrem, acumulen més d'una causa relacionada amb delictes de violència sexual, o que per la severitat de la pena imposada fan suposar una activitat delictiva d'alta intensitat.

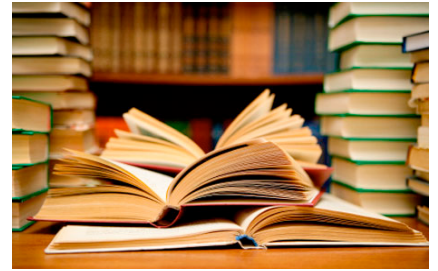
Aquesta primera aproximació de possibles casos és oberta a la inclusió d'altres candidats que des dels centres se n'elevi proposta (fitxa d'inclusió de casos) i el Centre Directiu valori susceptibles de participar en aquest programa.

També s'ha donat la instrucció a les subdireccions de tractament dels centres penitenciaris de Catalunya que en les noves classificacions inicials en grau de tractament dels interns que hagin comès delictes de violència sexual caldrà fer una valoració sobre la idoneïtat o no que l'intern sigui inclòs en aquest programa.

Durant el darrer trimestre del 2010 es mantindran reunions amb els equips dels centres per conèixer la feina feta en la detecció de casos i debatre i concretar la continuïtat de la tasca.

Lectures recomanades

Us recomanem la lectura dels següents documents:

1. El juliol passat es va presentar a la seu del Col·legi d'Arquitectes el llibre **La Model de Barcelona. Històries d'una presó**. La periodista Rosario Fontova hi repassa més de 100 anys d'història de la presó més important de la ciutat, que es traslladarà definitivament a la Zona Franca.
http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notapremsavw/detall.do?id=42870&idioma=00&departament=8&canal=9
2. **Guia para la evaluación de la calidad de los servicios públicos**. Ministerio de la presidencia. Agencia Estatal de Evaluación de las Políticas Públicas y la Calidad de los Servicios. Madrid 2009.
<http://www.google.es/search?q=2.%09Guia+para+la+evaluaci%C3%B3n+de+la+calidad+de+los+servicios+p%C3%BAblicos&ie=utf-8&oe=utf-8&aq=t&rls=org.mozilla:es-ES:official&client=firefox-a>
3. **Dades del 2009**
(<http://www.google.es/search?q=Barcelona+consolida+els+serveis+i+recursos+d%E2%80%99atencio%CC%81+a+les+dones+que+pateixen+viole%CC%80ncia+masclista&ie=utf-8&oe=utf-8&aq=t&rls=org.mozilla:es-ES:official&client=firefox-a>) sobre l'avaluació del **Pla Municipal Contra la Violència vers les Dones 2007-2009**. Ajuntament de Barcelona.
http://www.google.es/search?hl=ca&client=firefox-a&hs=URJ&rls=org.mozilla%3Aes-ES%3Aofficial&q=Pla+Municipal+contra+viol%C3%A8ncia+dones&aq=f&aqi=&aql=&oq=&gs_rfai=
4. **Document de bases per a l'elaboració d'un codi ètic dels professionals de l'execució penal a Catalunya**. Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia. La versió electrònica d'aquest document és accessible a www.gencat.cat/justicia/publicacions.
5. **Un balanç de 4 anys de gestió**. Departament de Justícia 2007-2010. Gabinet Tècnic del Departament de Justícia. Pàgines de 21 a 30 pel que fa a l'àmbit de l'execució penal. També accessible a www.gencat.cat/justicia/publicacions.
6. Segons un estudi canadenc publicat a l'edició del 31 de juliol al **International Journal of Infectious Diseases**, les persones que es fan tatuatges tenen una probabilitat gairebé 3 vegades superior de contreure el virus de l'hepatitis C que la població general.
http://gtt-vih.org/actualizate/la_noticia_del_dia/01-09-10.

Informacions

1. El 20, 21 i 22 d'octubre es celebrarà al Campus de la UAB a Bellaterra el *I Congreso Europeo sobre Resiliencia*, organitzat pel Centre de Recerca en Governança del Risc (GRISC) de la Universitat Autònoma de Barcelona. <http://www.resilienciabarcelona.net/>.
2. El 14 i 15 d'octubre es farà la *III Jornada de Patologia Dual: Salut Mental, Addiccions i Mesures Penals Alternatives* a la Sala d'Actes de Benito Menni CASM a St Boi, organitzada per la Unitat de Patologia Dual i el Centre d'Atenció i Seguiment (CAS) de drogodependències de Benito Menni CASM. <http://www.hospitalbenitomenni.org/Es/PDF/patologia.pdf>.
3. Seminari a càrrec del Prof. Vicente Garrido Genovés *La responsabilidad criminal y el fingimiento en la evaluación forense*, dimecres 22 de setembre de 2010, a l'Aula Magna de la Facultat de Medicina, organitzat pel Servei de Psiquiatria, Salut Mental i Addiccions de l'Hospital de Santa Maria de Lleida. Us adjuntem tríptic i butlleta d'inscripció (fins el 15 de setembre) a salutmental@gss.scs.es.
4. *V Congrés internacional sobre seguretat, privacitat i dret a les noves tecnologies* del dia 3 al 5 de novembre a Barcelona, organitzat per la Universitat Internacional de Catalunya. <http://www.lspi.net/programme.html>

Qüestionari sobre continguts i difusió de *rehabilitació.cat*

Estem interessats a tenir un feedback valoratiu de la qualitat i estat de la difusió de la revista *rehabilitació.cat*. Per això us demanem que, de manera totalment voluntària, ens retorneu el petit qüestionari que adjuntem amb el material, omplert a gtorresf@gencat.cat, ja que ens proporcionarà informació molt útil per poder seguir fent aquesta tasca i millorar-la.

El Departament de Justícia i la Fundació La Caixa lliuren els diplomes del programa de beques per a reclusos a 335 interns de Catalunya

El 9 de juliol de 2010 el secretari de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil, Albert Batlle, i la directora general adjunta de la Fundació "la Caixa", Elisa Durán, van lliurar els diplomes del programa de beques per a reclusos. En aquesta cinquena promoció del programa (curs 2009-2010), el nombre de beques ha estat de 420 i els 387 beneficiaris –alguns dels interns han dut a terme itineraris d'inserció dissenyats per a més d'una beca– procedeixen de 13 centres penitenciaris catalans.

El grau d'aprofitament d'aquesta cinquena edició del programa és de més del 86% i 335 reclusos han obtingut el diploma, que acredita que han superat els cursos de formació del programa d'integració sociolaboral que es desenvolupa a través del conveni entre el Departament de Justícia de la Generalitat i l'Obra Social La Caixa. La formació dels interns s'ha portat a terme fora de les presons i en un règim semilaboral per tal de familiaritzar els reclusos amb les obligacions que comporta una feina.

Als cursos de formació han participat 282 interns de centres penitenciaris de la demarcació de Barcelona, 45 de centres de Lleida, 30 de centres de Girona i 30 més de Tarragona. Els interns beneficiaris de les beques són a l'última fase de compliment de la pena. Entre els participants, el 84% són homes i el 16% són dones. La mitjana d'edat se situa entre els 26 i els 35 anys; el 19% dels becats són menors de 26 anys i el 14% restant són majors de 46 anys. Pel que fa a la nacionalitat, un 60% són espanyols i el 40%, estrangers.

Com en l'edició anterior, els cursos de formació s'han adaptat a la realitat del mercat laboral. Així, la formació en

(continua)

feines vinculades a la construcció ha estat sensiblement més baixa que en edicions precedents, mentre que altres oficis, com ara mosso de magatzem, especialista en neteja industrial, auxiliar de geriatria o ajudant de cuina i cambrer han comptat amb un nombre més gran d'aprenents.

Durant l'any acadèmic 2009/2010, s'han impartit 26 mòduls formatius amb un total de 9.820 hores de formació: 3 cursos d'hostaleria, 3 cursos de mosso de magatzem, 3 cursos de soldadura, 2 cursos de neteja industrial, 2 cursos d'auxiliar de geriatria, 1 curs de pintor i guixaire, 1 curs d'atenció al client, 1 curs de telemàrqueting, 2 cursos de cambrer de restaurant / bar i cuiner, 1 curs de paleta, 2 cursos de rehabilitació d'interiors, 1 curs d'encofrador paleta, 1 curs d'aire condicionat, 1 curs d'electricitat, 1 curs de dependent de comerç polivalent i 1 curs de pintor industrial. La mitjana de durada dels cursos ha estat de 370 hores. S'han impartit de dilluns a divendres, amb una jornada de set hores lectives de mitjana. Això suposa que els interns han sortit diàriament per fer formació durant uns quatre mesos.

Aquest programa de beques, pioner a Espanya i que es va iniciar a Catalunya l'any 2005, ja s'ha estès a totes les comunitats de l'Estat. Entre 2005 i 2010, l'Obra Social La Caixa ha finançat un total de 4.292 beques a tot Espanya, amb una inversió total de 27,1 milions d'euros.

	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10
Beques	86	163	250	400	420
Interns beneficiaris	67	128	195	267	387
Centres penitenciaris	2	3	5	9	13
Hores de formació	2.610	4.160	6.984	9.774	9.820
Pressupost (en euros)	371.984	695.107	1.250.045	2.067.868	2.171.200

Directori

Butlletí del col·lectiu d'educadors socials de les presons catalanes *Infoeducadors*, a <http://iii-jornada-educadors-socials.jimdo.com/infoeducadors/>, a novetats de les comunitats de pràctica, notícies i esdeveniments dels centres.

Coordinadora de la comunitat de pràctica: Susana Gracia sgracia@gencat.cat Coordinador/redactor de la revista: Juan Martinez Torres jamartinezt@gencat.cat

Butlletí dels juristes de presons *Què hi ha de nou?* que ja ha publicat el número 24 en la seva 3a època. El butlletí és tancat a la comunitat de pràctica i l'e-moderador de la comunitat i gestor de la revista és el jurista Joan Galeano jfgaleano@gencat.cat.

Directori Unitats Dependents

Amb aquest exemplar us adjuntem un document que conté una taula amb tota la informació en relació a les Unitats Dependents: perfils de la població susceptible de derivació, Centre Penitenciari del qual depenen, capacitat (tant física, com en aplicació de l'art. 86.4 del RP), i les senyes per tal de poder posar-vos en contacte amb els responsables. No obstant això, si teniu qualsevol dubte, podeu trucar a la Unitat de Medi Obert al telèfon 93.214.01.00.

Aprofitem per recordar que el perfil dels interns derivats a les Unitats Dependents és per a interns classificats en tercer grau de tractament penitenciari (art. 83 o art. 82 de l'RP), els quals:

- Disposen de feina o possibilitats d'incorporar-se al món laboral, en horari diürn.
- Tenen un entorn sociofamiliar contenidor.
- No estan derivats al Programa de Manteniment en Metadona.
- Es té constància d'absència de consum de drogues en els últims 6 mesos.
- Inexistència de malaltia psíquica.
- Han tingut una bona evolució en règim ordinari o en règim obert en el 6 últims mesos (nivell A del SAM, absència d'expedients disciplinaris recents, etc), llevat excepcions.
- Tenen la feina o el domicili familiar prop de les Unitats Dependents.

Directori de recursos municipals de Barcelona en matèria de violència vers les dones

A la web de l'Ajuntament de Barcelona per a les Dones

http://w3.bcn.es/dones/0,4022,170957416_170962259_1,00.html trobareu informació sobre:

1. els **Punts d'Informació i Atenció a les Dones** (no és un servei exclusivament sobre violència, però permet detectar-ne casos, informa a les dones que en pateixen i les deriva cap a una atenció més personalitzada),
2. els **EAD Equips d'Atenció a les Dones** (Servei especialitzat d'atenció a dones que pateixen violència masculina, ofereix acollida, acompanyament, teleassistència),
3. **l'Acolliment d'urgència** (Places conveniades amb entitats privades i socials),
4. la **Casa d'Acolliment d'Urgència Municipal**,
5. la **Casa d'Acolliment Municipal** (per a dones i llurs fills/es),
6. el **Servei i Suport per l'Atenció de la Violència de Gènere en l'Àmbit Familiar** (Servei d'Atenció a Homes SAH i Servei d'Atenció a Nenes i Nens que han patit violència de gènere en l'àmbit familiar SAN)
7. i altres circuits territorials que componen la xarxa Institucional, així com informació de la **Xarxa Cívica** (Acord Ciutadà per una Barcelona lliure de violència vers les Dones) i les **activitats de sensibilització** (Tallers de prevenció de relacions abusives amb joves).

Fem especial referència al **Servei d'Atenció a Homes**, adreçat a aquells homes que exerceixen o hagin exercit maltractament contra la seva família o la seva parella o ex parella, que vulguin canviar aquesta situació i que acudeixin voluntàriament: http://w3.bcn.es/dones/0,4022,170957416_170990790_1,00.html

+

Dades

Dades d'excarceracions d'alt risc fins agost 2010

Seguint les directrius d'activació del protocol d'excarceració dels interns penats amb delictes violents i amb un risc alt de reincidència, us informem de les següents dades:

Fins agost del 2010, han estat excarcerats **304 interns** de les presons catalanes, classificats en 1er i 2on grau de tractament penitenciari, que complien condemna per delictes violents.

D'entre aquests, i durant aquest període, s'han elevat **84 protocols** que corresponien a 83 interns ja que, en un cas, l'intern va ser reingressat i excarcerat per un nou delicte, en aquest any. D'aquests, 2 interns han estat valorats amb risc extrem de reincidència en conducta violenta, i 73 amb risc alt. A més, en dos casos es tractava d'interns amb delictes de col·laboració en banda armada.

També s'han excarcerat 6 interns que complien mesures de seguretat per delictes violents, i en aquests casos sempre s'activa el protocol d'excarceració d'alt risc.

Respecte a la tipologia delictiva, el **62,6%** (52 casos) dels interns complien condemna per fets de **violència de gènere** o domèstica, el **8,5%** (7 casos) ho feien per **delictes sexuals**, i el **28,9%** (24 casos) per delictes de **violència general**.

Respecte al **centre penitenciari de referència**, Brians 2 i Brians 1 són els centres penitenciaris que han fet més excarceracions de risc alt, amb 23 i 20 interns respectivament, seguits de Ponent i Quatre Camins amb 13 casos tots dos, Homes amb 6, Lledoners amb 5, Joves amb 2 i Brians 1 Dones amb 1 cas.

En aquests moments, la previsió d'interns amb delictes violents que resten ser excarcerats **fins a finals del 2010** és de **199 interns**.

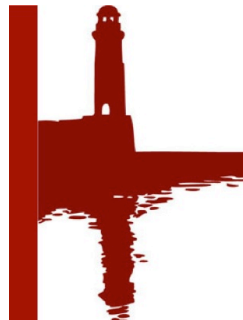
Dades de participació on-line de les comunitats de pràctica dels centres: juristes, educadors socials, monitors artístics i monitors esportius

Comunitat de pràctica	Núm. membres	Eina més utilitzada	Núm. membres consulta	% membres consulta	Total consultes	Membres que han fet aportacions	Total aportacions	% participació activa	Periodicitat activitat presencial
Activitat física i esport	36	Blog	16	44%	372	11	72	30%	Bimensual
Educadors socials	201	Fòrum	26	12%	128	3	6	1%	
Addiccions	31	Fòrum	12	38%	157	7	29	22%	Bimensual
Educació Intercultural	13	Fòrum	6	46%	11	2	4	15%	
Emocions	30	Wiki	15	50%	202	9	111	30%	Bimensual
Monitors artístics	73	Repositori imatges	17	23%	188	6	20	8%	Mensual
Juristes	147	Blog	39	27%	454	4	48	2%	Mensual

Utilització del recurs Obra Social "la Caixa": sortides programades 2010

Trimestre	Data de la sortida	Centre proponent	Programa referència	Tipus de sortida	Professionals participants	Interns/es participants
Abril - juny	14.04.10	CP BRIANS 1	CULTURAL	Intervenció	3 sanitaris	6
	15.04.10	CP BRIANS 1	CULTURAL	Intervenció	3 sanitaris	6
	30.04.10	CP BRIANS 2	GPS (TELEMÀTIC)	Intervenció	2 professionals DEVI	3
	04.05.10	CP BRIANS 2	DAE	Intervenció	2 professionals DAE	6
	05.05.10	CP BRIANS 2	GPS (TELEMÀTIC)	Motivacional	2 professionals DEVI	2
	11.05.10	CP BRIANS 2	DAE	Intervenció	2 professionals DAE	6
	14.05.10	CP BRIANS 2	DAE	Intervenció	2 professionals DAE	6
	16.05.10	CP BRIANS 2	DAE	Intervenció	2 professionals DAE	5
	18.05.10	CP JOVES	EDUCATIU	Motivacional	1 educadora 1 treb. social	2
	07.06.10	CP BRIANS 1	CULTURAL	Intervenció	3 sanitaris	6
16.06.10	CP BRIANS 1	ESCOLAR	Intervenció	3 mestres	6	
totals especificats	9 COSMOCAIXA2 CAIXAFÒRUM	4 CP BRIANS 1 6 CP BRIANS 2 1 CP JOVES	6 Especifics 5 Educatius	9 Intervenció 2 Motivacional	22 Especifics 4 Educatius	54 interns/es

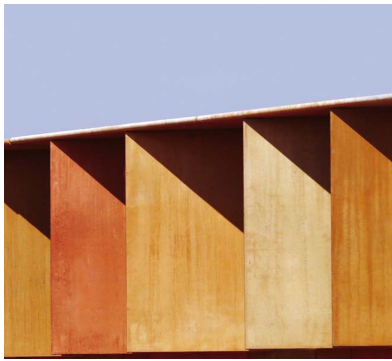
A continuació s'aporten les dades relatives al període comprès entre setembre de 2009 i el 30 de juny de 2010 (10 mesos), excepte per als centres de Joves, Obert de Lleida i Tarragona, amb formació posterior dels professionals i amb un recorregut menor en la implantació del projecte (6 mesos).

Promig mensual relatiu a l'activitat RisCanvi

Centre Penitenciari	RisCanvi Screening valorades	RisCanvi Completa valorades	Núm. interns/es valorats
Homes Barcelona	26	10	12
Quatre Camins	17	13	13
Brians Dones	1 10	1	9
Brians Homes	1 28	13	20
Brians 2	26	20	21
Lledoners	30	16	27
Obert 1	22	14	18
Ponent	31	14	20
Joves	43	10	24
Obert Lleida	13	7	10
Tarragona	49	15	31

Percentatge de població penitenciària avaluada amb RisCanvi en data 30 de juny de 2010

Centre Penitenciari	Núm. interns/es del centre	Avaluats	Percentatge
Homes Barcelona	1725	119	7
Quatre Camins	1739	131	8
Brians 1 Dones	325	85	26
Brians 1 Homes	1190	197	17
Brians 2	1508	214	14
Lledoners	724	271	37
Obert 1	213	181	85
Ponent	1002	197	20
Joves	363	143	39
Obert Lleida	184	57	31
Tarragona	388	184	47
TOTAL	9361	1779	19

Els centres:
destaquem...

5 projectes

Brians 2: Projecte pilot de supervisió de permisos de sortida en règim ordinari a través de mecanismes de control telemàtic

Justícia finalitza les obres de fonamentació del centre penitenciari Mas Enric i inicia la col·locació de cel·les i la construcció dels mòduls residencials

Ponent: finalitzen les obres de reforma i millora de la infermeria

Lledoners: 2a Fira de Teatre

Valoració sobre l'estat d'implantació del nou *Programa marc de violència de gènere* als centres penitenciaris

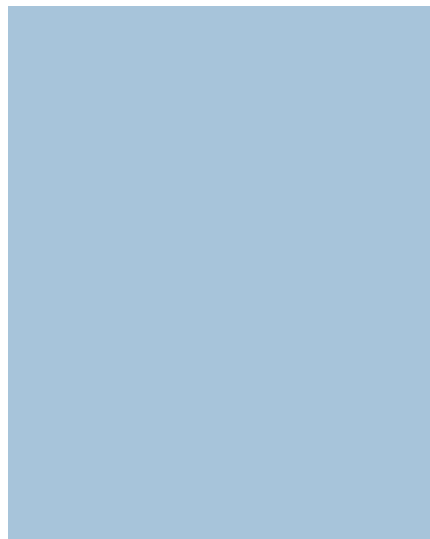
Brians 2: Projecte pilot de supervisió de permisos de sortida en règim ordinari a través de mecanismes de control telemàtic

En aquests moments s'està tramitant des dels serveis centrals la nova licitació per a la contractació d'una empresa proveïdora de serveis i aparells tecnològics de localització. En el plec de condicions per a la nova licitació consten les característiques principals del sistema de control i els aparells de control telemàtic que es volen contractar, així com els criteris de puntuació i valoració que es centren en la millor oferta econòmica. Així, es pretén millorar els actuals instruments tecnològics del projecte per donar respostes tecnològiques més eficaces i reduir incidències tècniques i millorar l'oferta econòmica.

L'actual situació de crisi econòmica farà que no sigui possible implementar el projecte de seguiment telemàtic de manera generalitzada al 2011, tal com s'havia previst inicialment. Tot i així, s'ha apostat per mantenir-lo fins a poder-lo desenvolupar en condicions de millora econòmica. És per això que durant el 2011 continuarà essent un projecte pilot circumscrit al CP Brians 2, malgrat ja no estarà en fase de proves i podrà abastar un determinat nombre de casos.

Pel que fa a la valoració de la Fase II del projecte (finalitzada ara al setembre), s'ha utilitzat un nou model d'acord conductual adaptat perquè les famílies donin el seu consentiment per instal·lar la unitat domiciliària i s'han fet uns requeriments a la unitat de informàtica per tal que s'ajustin determinades opcions a l'aplicatiu SIPC, de manera que es puguin fer operacions de forma ràpida i operativa. Aquestes modificacions estaran disponibles cap els mesos d'octubre o novembre d'aquest any.

Destaquem que a la Fase II del projecte han participat 14 interns que complien condemna per delictes de violència general o sexual, dels quals 10 interns eren habituals de permís del JVP o de la SSRRIJJ, o tenien proposta de primer permís al JVP. Pel que fa a les valoracions RisCanvi sobre el criteri de risc de reincidència delictiva violenta: 3 havien estat avaluats com a risc baix, 8 com a risc mig i 3 com a risc alt.

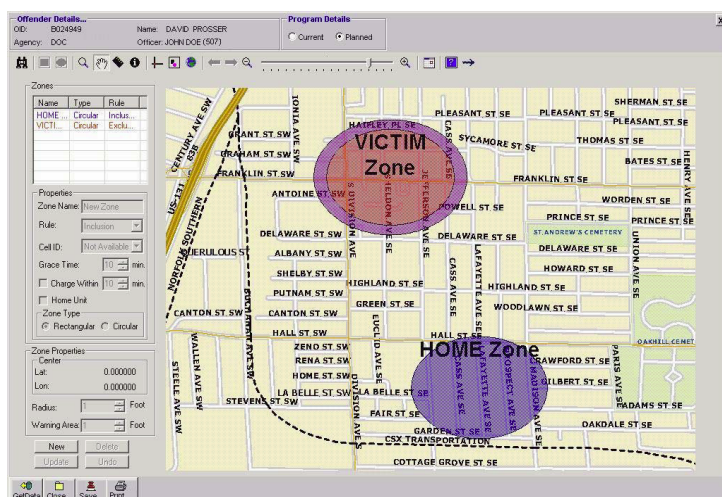
(continua)

L'evolució en les diferents fases quant a les sortides amb supervisió telemàtica ha estat la següent:

	Sortides programades		Permisos de sortida	
	Núm. sortides	Núm. Interns	Núm. sortides	Núm. Interns
Fase preliminar	2	4	0	0
Fase I	6	12	3 de 12 hores	3
Fase II	3	8	6 de 12 hores 4 de 24 hores 2 de 48 hores	12

Quant a la planificació de la Fase III del projecte, temporalitzada pel període setembre-desembre 2010, el grup de seguiment del projecte pilot (format per responsables del Centre Directiu i del CP Brians 2), donat l'alentiment que ha sofert el projecte i la incertesa respecte les circumstàncies de la seva continuïtat, ha pres acords sobre modificacions substancials d'aquesta Fase III tal i com estava prevista inicialment. La previsió és tancar l'any amb una avaluació i propostes de futur ajustades.

Així, en la Fase III també es seleccionaran interns que compleixin condemna per delictes de violència general o violència sexual, preferentment amb un risc de reincidència delictiva violenta mig o baix, amb diferents situacions penals, per poder observar, per exemple, el comportament de l'intern i de l'eina durant molts dies a l'exterior del centre. La previsió és que l'execució de la Fase III compti amb uns 26 interns, i es practiqui tant en sortides programades com en permisos.

Justícia finalitza les obres de fonamentació del Centre Penitenciari Mas Enric i inicia la col·locació de cel·les i la construcció dels mòduls residencials

La consellera de Justícia, Montserrat Tura, el 16 de juny passat, va visitar les obres de la nova presó de Tarragona acompanyada de l'alcalde del Catllar (Tarragonès), Josep M. Gavaldà, per comprovar l'evolució dels treballs del futur Centre Penitenciari Mas d'Enric que es van adjudicar a finals 2009, que, quan entri en funcionament, substituirà l'actual Centre Penitenciari de Tarragona.

Les obres es van iniciar a finals de 2009 i actualment la fase de fonamentació està gairebé enllestida; només falta la zona on es construirà el poliesportiu. Als terrenys s'han instal·lat ja les primeres cel·les prefabricades d'un dels mòduls i s'ha començat a construir l'estructura dels mòduls residencials. També es troben en fase d'execució els treballs per a la instal·lació del clavegueram soterrat i de la presa de terra.

L'empresa adjudicatària compta amb un termini aproximat de 29 mesos per a l'execució de les obres i està previst que el nou centre entri en funcionament

entre finals del 2011 i el primer trimestre de 2012. La construcció del futur Centre Penitenciari Mas d'Enric té un cost aproximat de 106.306.910,79 euros.

Amb una capacitat per a uns 650 interns homes, 50 joves i 50 dones, s'aixeca en uns terrenys propers a l'AP-7 i la superfície construïda serà de 65.636 metres quadrats.

En el projecte s'ha dissenyat un equipament que s'adapta a la topografia. Aquesta ubicació és la que menys afecta els boscos de l'indret, que es conserven i potencien com a entorn del conjunt. La proposta agrupa els edificis del Centre Penitenciari a banda i banda d'un gran carrer central i incorpora a l'espai inclòs dins del recinte tres espais naturals, un d'ells fruit de la conservació d'un grup d'alzines que ja existeix.

Els diversos edificis del conjunt acolliran els mòduls de vida, un mòdul de règim tancat i un d'ingressos, l'espai per a les comunicacions, la infermeria, una àrea de serveis amb magatzems, bugaderia i cuina, tallers productius, una zona per a activitats formatives i culturals i un poliesportiu.

Ponent: finalitzen les obres de reforma i millora de la infermeria

Amb una inversió d'un milió d'euros, s'han reformat, millorat i ampliat més de 1000 metres quadrats destinats a instal·lacions d'infermeria de Ponent. Les obres es van iniciar el juny de 2009.

Les actuacions consisteixen en la reforma interior de l'edifici i l'ampliació de la planta baixa. A més, també s'han reformat la unitat de control i la coberta, i s'està instal·lant un ascensor, que estarà operatiu previsiblement el proper mes de gener.

A la zona central de la planta baixa es troba l'espai d'accés, el vestíbul i les oficines dels funcionaris. A la zona dreta (destinada a gestió administrativa, consultes mèdiques, sales de cura i arxiu) ha un despatx administratiu, un despatx per a l'optometrista, una sala de radiologia, un despatx per a l'arxiu dels historials mèdics, un consultori mèdic, un despatx de programació i una consulta d'odontologia. A la zona esquerra (destinada a pacients orgànics i psiquiàtrics) hi ha una sala polivalent per als pacients, l'economat, la sala de televisió, dues cel·les, magatzem de material sanitari i dutxes.

A la planta primera es troben les oficines dels funcionaris, el magatzem i les dutxes per als pacients psiquiàtrics, així com 12 cel·les per als interns en règim ordinari i dues per als interns amb aïllament respiratori. Finalment, aquesta planta consta d'un distribuïdor, un menjador i office i tres magatzems per a material divers.

La voluntat del departament de Justícia és separar adequadament els espais dels interns que tenen malalties orgàniques dels que corresponen als interns psiquiàtrics.

2a Fira de Teatre a Lledoners

Del 15 de setembre al 17 d'octubre es celebra la segona Fira de Teatre de Lledoners. La iniciativa va néixer l'any passat com una forma de vincular el Centre Penitenciari, inaugurat l'octubre de 2008, amb l'exterior, i principalment amb el territori, a través d'activitats culturals.

A l'acte d'inauguració, que es va iniciar amb el pregó de l'actriu Núria Gago, hi van assistir la consellera de Justícia, Montserrat Tura, acompanyada de l'alcalde de Sant Joan de Vilatorrada, Ezequiel Martínez, el secretari de Serveis Penitenciaris, Rehabilitació i Justícia Juvenil, Albert Batlle, i l'actor i vicepresident de l'Associació d'actors i directors professionals de Catalunya, Àlex Casanovas. Van actuar-hi la companyia manresana Teatre Mòbil i el grup de Teatre del Centre Penitenciari Lledoners. Durant l'acte es van lliurar els premis del concurs de cartells de la Fira.

Com l'any passat, la Fira, organitzada amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Joan de Vilatorrada, ofereix una programació que durant un mes i mig portarà al Centre Penitenciari diferents activitats relacionades amb el teatre, com ara representacions, projeccions, xerrades, recitals poètics o tallers.

En el programa hi prenen part professionals com ara Montserrat Carulla, que oferirà un recital poètic el dia 16 de setembre, el baríton Enric Martínez Castignani, que el dia 25 de setembre parlarà de la veu com a eina escènica, i actrius com Ester Bartomeu i Txell Sota.

Totes les activitats programades es faran al Centre Penitenciari, i els veïns de Sant Joan de Vilatorrada podran assistir de manera gratuïta a les representacions contactant prèviament amb l'Ajuntament per poder accedir-hi. En aquesta edició hi participen companyies teatrals de Sant Joan de Vilatorrada, Manresa i Súria. Els cursos i tallers s'adrecen als interns.

A l'edició anterior, hi van assistir una cinquantena de veïns. Amb la participació veïnal es confirma la voluntat de donar a conèixer la tasca social de l'àmbit penitenciari al seu entorn més proper, utilitzant el teatre com a pont. La iniciativa també és útil per introduir al centre les bases d'aquesta modalitat d'educació no formal, que afavoreix el procés d'inserció i reeducació dels interns.

Valoració de l'estat d'implantació del nou Programa Marc de Violència de Gènere als centres

La Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat va publicar i difondre el nou *Programa Marc de violència de gènere* el gener d'aquest any, fent arribar a tots els centres penitenciaris catalans tant el nou programa marc (en format digital i en paper) com els annexos amb les plantilles, manuals, instruments d'avaluació, proves i articles i documentació relacionada.

Durant aquest any i des de la Secció de Tractament, els objectius plantejats en referència al *Programa Marc de Violència de Gènere* són analitzar i revisar el número de programes executats durant l'any en els centres i fer seguiment de l'adaptació dels programes de violència de gènere a les directrius del nou programa marc. Amb aquesta finalitat durant el primer semestre s'han iniciat reunions amb els equips multidisciplinaris especialitzats en violència de gènere, havent ja mantingut sessions amb 3 centres.

Els punts de treball generals han estat:

1. Transmetre la necessitat d'ajustar els programes específics impartits als centres a les novetats del nou programa marc.
2. Contrastar l'ajust a la realitat de les dades estadístiques del SIPC, per cada centre.
3. Revisar l'estat actual de l'acompliment de les directrius del nou programa.
4. Fomentar l'ús de l'*Agenda de Tractament* com a eina d'informació i avaluació.

Dels centres avaluats fins el moment, es poden

extreure unes observacions comunes a tots ells, que fan referència al baix seguiment dels criteris d'inclusió al programa, de prioritització i llista d'espera, d'exclusió i baixa, d'avaluació d'eficàcia, de durada de les modalitats curta i llarga, d'existència del programa de seguiment, etc.

Així, encara no s'utilitza el RisCanvi com eina prèvia d'avaluació, i encara s'utilitza com a criteri d'ingrés en una modalitat o altra (*curta* o *llarga*) la durada de la condemna.

La durada de les dues modalitats de programa manté diferències importants entre els centres. Així mateix, la realització d'una modalitat o altra en un centre, o totes dues, o la definició del *programa de seguiment*, són absolutament dispersos. Per exemple, en alguns centres només fan una modalitat del programa, o allò que un centre registra com a *curta*, un altre ho considera *llarga*, el *programa de seguiment* moltes vegades no és un programa formalment constituït de manera grupal, etc.

(continua)

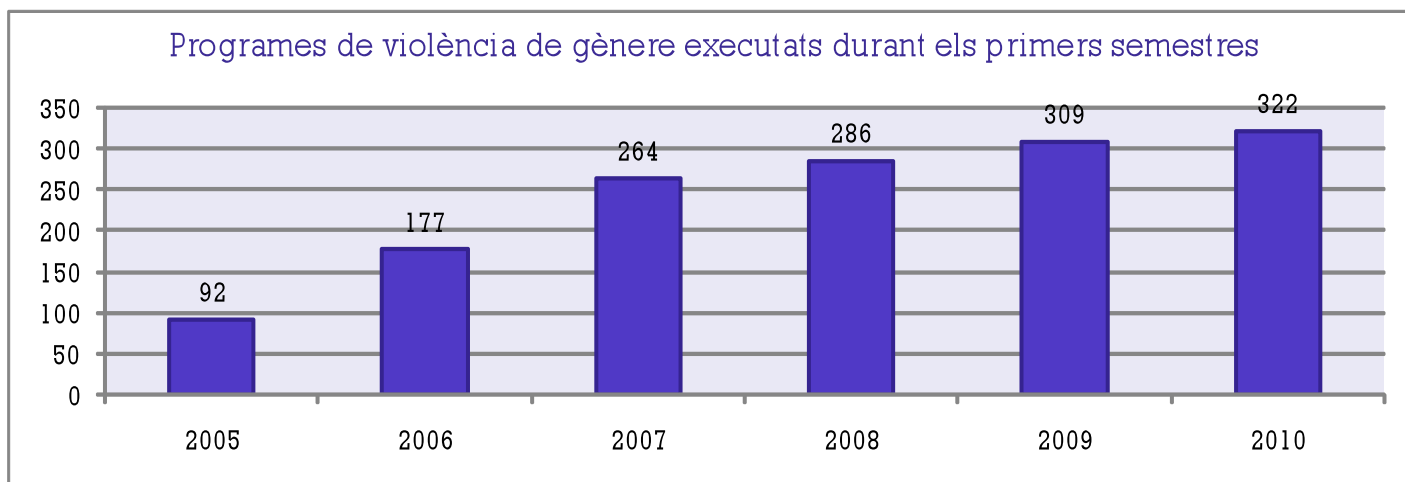

Pocs centres valoren l'eficàcia i aprofitament del programa. Cap centre valora la satisfacció del usuari. La major part dels documents d'avaluació de l'intern (entrevista semiestructurada, autoinformes, tests, escales, qüestionaris, contracte terapèutic) i de l'eficàcia del programa no s'han integrat als programes.

Cal considerar, però, que l'acusament de rebuda del nou programa marc va ser el mes de març d'enguany, quan els grups d'intervenció estaven ja formats. Des dels diferents equips multidisciplinaris especialitzats dels centres, així com des dels caps de programes especialitzats s'ha transmès la voluntat d'anar adaptant paulatinament els programes a les directrius del nou programa marc, ara que el setembre es conformaran els nous grups d'intervenció.

Amb l'objectiu de reduir el risc de reincidència en aquest tipus de delictes i incrementar el número d'interns atesos per aquests programes, cal que els equips multidisciplinaris dels centres penitenciaris considerin el *Programa de Violència de Gènere* com l'activitat principal per a tots els interns amb aquesta tipologia delictiva (amb la temporalització que pertoqui a cada cas concret), restant sotmès als criteris establerts a la *circular 1/99 sobre el Sistema d'Avaluació i Motivació continuada*.

El Centre Directiu té la responsabilitat d'enquadrar les bases teòriques i assenyalar els objectius de tractament, unificar els continguts mínims dels programes d'intervenció i les eines d'avaluació, per tal de facilitar la transmissió de la informació entre professionals, assegurar als usuaris la igualtat i garantir uns criteris mínims de qualitat que permetin avaluar la idoneïtat de la intervenció, sigui quin sigui el centre on aquesta es desenvolupi. Per tot això, els objectius de la Secció de Tractament pel que fa al *Programa Marc de Violència de Gènere* es mantindran vigents durant aquest 2010, esperant poder obtenir resultats més ajustats de l'avaluació del segon semestre.

Cal afegir que segons les dades obtingudes al SIPC per estadística d'activitats, a data 08/09/10 hi ha un increment de 48 interns que han fet programa de violència de gènere, de manera que actualment 370 interns de les presons catalanes ha fet algun programa de violència de gènere.